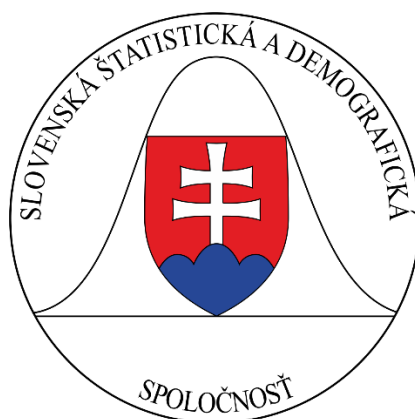

Zborník abstraktov

z vedeckej konferencie EKOMSTAT 2018

3. – 7. jún 2018

Trenčianske Teplice

Zborník abstraktov z vedeckej konferencie **EKOMSTAT 2018**

Vedecký garant:

doc. Ing. Iveta Stankovičová, PhD.

Organizační garanti:

Ing. Ivan Lichner, PhD.

Ing. Marek Radvanský, PhD.

Zostavil:

Ing. Ivan Lichner, PhD.

Vydala:

Slovenská štatistická a demografická spoločnosť

Prvé vydanie, jún 2018

17 strán

ISBN: 978 – 80 – 88946 – 80 - 9

Obsah

Predslov	3
<i>Hvozdíková, Veronika</i> : Možnosti aplikovania CBA/SCBA pri hodnotení efektívnosti programov náhradnej starostlivosti	4
<i>Košta, Ján - Dováľová, Gabriela</i> : Potreba transformácie rodinnej politiky Slovenskej republiky vzhľadom na demografické zmeny a novú situáciu na trhu práce	5
<i>Lichner, Ivan</i> : Testovanie adekvátnosti štruktúry ekonometrického modelu typu HERMIN na dátach za Českú republiku	6
<i>Miklošovič, Tomáš</i> : Analýza dopadov vonkajších rizík na Slovenskú ekonomiku s využitým CGE modelu	7
<i>Miklošovič, Tomáš - Štefánik, Miroslav</i> : Návrh dynamizácie mikosimulačného modelu SIM-TASK a možnosti jeho aplikácie scenárov	9
<i>Ostrihoň, Filip</i> : Model pre predpovedanie kríz na základe postupu pri makroekonomických nerovnováhach v podmienkach Slovenska	11
<i>Petrášová, Alexandra</i> : ESSPROS – plánovaný rozvoj štatistického systému, aktuálne výstupy	12
<i>Radvanský, Marek - Lichner, Ivan</i> : Konštrukcia regionálnych input-output tabuliek v podmienkach SR	13
<i>Stankovičová, Iveta</i> : Miera zamestnanosti v SR a ČR a jej regionálne aspekty..	14
<i>Širaňová, Mária - Workie Tiruneh, Menbere - Fišera, Boris</i> : Kam zmizli Chyby a omyly v platobných bilanciách?	16
<i>Workie Tiruneh, Menbere - Širaňová, Mária - Ostrihoň, Filip</i> : Meranie efektu úniku kapitálu na ekonomický rast	17

Predslov

Slovenská štatistická a demografická spoločnosť v spolupráci s Ekonomickým ústavom SAV zorganizovali v dňoch 3. až 7. júna 2018 v Trenčianskych Tepliciach vedeckú konferenciu EKOMSTAT 2018. Cieľom podujatia už dlhodobo je poskytnutie platformy pre prezentovanie a diskusiu výsledkov výskumu a pokrokov v aplikácii a tvorbe metód na podporu rozhodovania vo vedecko-výskumnej, odbornej a hospodárskej praxi, výsledkov matematickej a ekonomickej štatistiky, makroekonomických prognóz a spracovania údajov pre potreby ekonomických analýz, marketingových výskumov, riadenia kvality a ich softvérového spracovania v praxi.

Na tohtoročnej vedeckej konferencii sa aktívne zúčastnili zástupcovia viacerých vysokých škôl (Fakulta managementu UK v Bratislave, Ekonomická univerzita v Bratislave, Webster Private University, Viedeň), Slovenskej akadémie vied (Ekonomický ústav SAV), Štatistického úradu SR, INFOSTATu a spoločnosti CRIF Slovak Credit Bureau. Jednotlivé príspevky boli zamerané na aplikáciu štatistických modelov a metód pre prognózovanie vývoja rastu HDP, analýzu regionálnych trhov práce na Slovensku a v Českej republike, meranie úniku kapitálu z jednotlivých krajín, identifikáciu zmien v štatistickom vykazovaní, rozvoj štatistiky v oblasti vykazovania sociálnej ochrany, regionalizáciu národných input-output tabuliek a aj ďalším témam. Obsah prezentovaných a diskutovaných príspevkov je zhrnutý v abstraktoch, ktoré sú publikované v tomto zborníku.

doc. Ing. Iveta Stankovičová, PhD.

Ing. Ivan Lichner, PhD.

Možnosti aplikovania CBA/SCBA pri hodnotení efektívnosti programov náhradnej starostlivosti

Application of CBA/SCBA in substitute care programmes effectiveness evaluation

Veronika Hvozdíková

Ekonomický ústav SAV, Bratislava

Institute of Economic Research SAS, Bratislava

ekonveve@savba.sk

Abstrakt:

Úvodná časť príspevku, skôr štatisticko-demografického charakteru, približuje dlhodobý pohľad na zmeny v demografickom správaní slovenskej populácie (so zameraním sa na rodinné správanie) od vzniku Slovenskej republiky po rok 2017. Jej zmyslom je vysvetliť pozadie problematiky zásadných zmien v štruktúre rodín, na čo nadväzuje druhá časť príspevku, venovaná systému náhradnej starostlivosti o deti v SR, s ukázkou rozloženia umiestnenia detí podľa typov náhradnej rodinnej a náhradnej inštitucionálnej starostlivosti. Hlavná časť napokon prezentuje spoločenskú analýzu nákladov a prínosov ako jeden z možných spôsobov hodnotenia a porovnávania efektívnosti programov náhradnej starostlivosti o deti, pričom jej použitie ilustrujeme na niekoľkých príkladoch konkrétneho aplikovania tejto metodológie na hodnotenie či porovnanie výsledkov jednotlivých typov náhradnej starostlivosti. Záverečná časť syntetizuje teoreticko-metodologické štandardy použitia CBA/SCBA pre túto konkrétnu oblasť sociálneho systému.

Abstract:

The introductory part of the paper, based on statistical analysis of demographic data since the beginning of the Slovak independence, presents a long-term view of changes in the demographic behaviour of the Slovak population (focusing especially on changes in family behaviour). This insight into decisive changes which influenced family structure is later supplemented with the overview of the system of substitute child care in the SR, including a demonstration of distribution of children by individual forms of substitute family care and substitute institutional care. Finally, the main part of the paper introduces social cost-benefit analysis as one of the possible evaluation tools to assess and compare the effectiveness of the substitute child care programmes. It also provides several examples of the application of this methodology in evaluating and comparing outcomes of individual forms of substitute care. The concluding part summarises the theoretical and methodological standards of using CBA/SCBA in this particular area of the social system.

Kľúčové slová: zmeny v rodinnom správaní, náhradná rodinná starostlivosť, náhradná inštitucionálna starostlivosť, (spoločenská) analýza nákladov a prínosov, čistá súčasná hodnota investície, pomer nákladov a prínosov

Key words: changes in family behaviour, substitute family care, substitute institutional care, (social) cost-benefit analysis, net present value of investment, benefit-to-cost ratio

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený projektom VEGA č. 2/0182/17 Kontradikcie vo vývoji zamestnanosti na pozadí očakávaných demografických a štruktúrnych zmien v SR.

Potreba transformácie rodinnej politiky Slovenskej republiky vzhľadom na demografické zmeny a novú situáciu na trhu práce The need to transform the family policy of the Slovak Republic considering the demographic changes and the new situation on the labour market

Ján Košta, Gabriela Dováľová

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

jan.kosta@savba.sk, gabriela.dovalova@savba.sk

Abstrakt:

Slovenská ekonomika po transformácii na trhovú ekonomiku zaznamenala podstatnú zmenu v demografickom vývine (starnutie obyvateľstva „zhora“ i „zdola“), čo vplýva na vývoj zdrojov pracovných síl. Na rozdiel od predchádzajúceho vývoja už teraz pozorovať na trhu práce celkový nedostatok pracovných síl, ktorý sa s rôznou intenzitou prejavuje v jednotlivých regiónoch (okresoch) Slovenska. Dochádza k významným zmenám v regionálnej mobilite obyvateľstva a pracovných síl a výraznej diferenciacii regiónov z hľadiska kvality pracovných síl. Nová situácia vývoja vyžaduje transformáciu rodinnej politiky, aby sa v budúcnosti v zaostalých regiónoch (okresoch) u sociálne vylúčenej časti obyvateľstva znížila závislosť na sociálnych (rodinných) dávkach a zvýšil dlhodobý záujem prijať a vykonávať prácu. Príspevok sa zameriava na základné nediskriminačné podmienky a súvislosti, ktoré musia byť splnené, aby došlo aj k zmierneniu starnutia obyvateľstva „zdola“.

Abstract:

After the transformation to the market economy, the Slovak economy has experienced a significant change in demographic development (ageing from the „top“ and from the „bottom“), which influences the development of labour resources. Unlike the previous developments, the labour shortages in the labour market could be observed, which have different intensity in particular regions (districts) of Slovakia. There are also significant changes in regional mobility of the population and the labour force as well as significant regional disparities from the labour force quality point of view. The new situation of development requires the transformation of family policy in a such a way, that it would decrease the dependence on social (family) benefits and increase the long-term interest to accept and start working of the socially excluded part of population in the underdeveloped regions (districts). The contribution focuses on the basic non-discriminatory conditions and contexts that must be met in order to mitigate the population ageing from the „bottom“.

Kľúčové slová: trh práce, starnutie populácie, rodinná politika

Key words: labor market, population ageing, family policy

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený grantovou agentúrou VEGA 2/0182/17 v rámci projektu „Kontradikcie vo vývoji zamestnanosti na pozadí očakávaných demografických a štruktúrnych zmien SR“.

Testovanie adekvátnosti štruktúry ekonometrického modelu typu HERMIN na dátach za Českú republiku

Testing the structural robustness of econometric HERMIN type model on data for Czech Republic

Ivan Lichner

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

ivan.lichner@savba.sk

Abstrakt:

V príspevku bola prezentovaná aplikácia ekonometrického štruktúrneho modelu inšpirovaného metodológiou modelu HERMIN vyvíjaného v rámci riešenia projektu VEGA „Modelovanie a analýza možností znižovania regionálnych rozdielov v SR prostredníctvom verejných politík“ pre Slovenskú republiku na údajoch za Českú republiku. Dosiahnuté výsledky poukázali na výpočtovú stabilitu základnej štruktúry v prípade členenia ekonomiky na 7 hlavných produkčných odvetví. V prípade sektoru trhových služieb však pôvodné nastavenie štruktúry modelu indikovalo významnú odlišnosť vo fungovaní podkladových procesov tohto odvetvia medzi Slovenskom a Českou republikou. V horizonte piatich rokov modelom očakávaná úroveň zamestnanosti v Českej republike prevyšuje počet ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo poukazuje na výrazné zvyšovanie tlakov na mzdy a potrebu dodatočných pracovníkov zo zahraničia.

Abstract:

In the presented research application of structural econometric model of HERMIN type developed as a part of VEGA project “Modelling and analysis of options for reducing regional disparities in Slovakia through public policies” for Slovak conditions on the underlying dataset for Czech Republic. Achieved results proven model stability in the case of application for 7 main production sectors disaggregation. However, in case of market services sector model results based on the original „Slovak“ setting shown significant differences between underlying processes of this sector between the two countries of interest. Projected level of employment in Czech Republic would be within five years higher than expected level of economically active population that indicates significant pressures on the wages and need to attract foreign workers.

Kľúčové slová: ekonometrický model, zamestnanosť, testovanie robustnosti

Key words: econometric model, employment, robustness check

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený Vedeckou grantovou agentúrou na základe projektu VEGA 2/0135/17 „Modelovanie a analýza možností znižovania regionálnych rozdielov v SR prostredníctvom verejných politík“.

Analýza dopadov vonkajších rizík na Slovenskú ekonomiku s využitým CGE modelu

Analysis of external risk impacts on the Slovak economy using the CGE model

Tomáš Miklošovič

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

tomas.miklosovic@savba.sk

Abstrakt:

Slovenská ekonomika patrí medzi malú, otvorenú, rýchlo rastúcu ekonomiku, v ktorej hlavným ťahúňom rastu patrí zahraničný dopyt a vývoj nielen ekonomickej situácie u našich obchodných partnerov. Iné faktory rastu, ako sú napr. dopyt domácností alebo dopyt vlády, nedokážu pôsobiť na rast slovenskej ekonomiky dlhodobo, a tak výrazne ako zahraničný dopyt. Preto je nevyhnutné zmapovať potenciálne riziká a vonkajšie hrozby, ktoré môžu slovenskú ekonomiku do značnej miery ovplyvniť. Niektoré aktuálne vonkajšie riziká sú jasne definované (Obadi a kol.,2017). Iné, prevažne skryté, sa veľmi ťažko identifikujú alebo poprípade by nemali signifikantne zasiahnuť Slovensko.

V tejto analýze sa budú simulovať dopady vybraných rizík na slovenskú ekonomiku s využitým modelu všeobecne vypočítateľnej rovnováhy (CGE model). Analýza sa zameria predovšetkým na riziko poklesu svetovej ceny ocele, ktoré môže nastať kvôli plánovanému zvýšeniu ciel na dovoz ocele do USA až do výšky 30%. Tým pádom sa zvýši konkurencia vo zvyšku sveta a pravdepodobne príde k poklesu svetových cien ocele vo svete. S pomocou CGE modelu budú vytvorené viaceré alternatívne scenáre, ktoré budú simulovať potenciálny vývoj a dopady tohto opatrenia na slovenskú ekonomiku. Ďalším veľkým rizikom pre slovenskú ekonomiku je pravdepodobný rast ceny ropy vo svete. Po dlhodobej stagnácii cien ropy očakávajú viacerí analytici rast tejto komodity v krátkodobom, poprípade v strednodobom horizonte. Aj v tomto prípade budú vytvorené alternatívne scenáre, v ktorých príde k odlišným rastom svetových cien ropy. Ropa ako jedna z hlavných komodít v ekonomike má nezastupiteľné miesto vo výrobnom procese. Každý pohyb jej ceny má zásadný vplyv na jednotlivé sektory ekonomiky ako aj na ekonomiku ako celok. Predposlednou analyzovanou simuláciou potenciálneho vonkajšieho rizika bude zníženie zahraničného dopytu po slovenských tovaroch a službách. Slovenská ekonomika, ako veľmi malá, otvorená ekonomika je veľmi citlivá na zníženie exportu viac ako väčšie ekonomiky. Posledným vonkajším rizikom, ktorým sa bude práca zaoberať, bude zvýšenie ceny základných potravín predovšetkým kvôli narastajúcemu protekcionizmu, zvýšeniu nákladov v tomto sektore (predovšetkým kvôli zmeny klímy) a narastajúcim potravinovým kauzám naprieč celou Európou. Aj tu vzniknú viaceré scenáre, ktoré budú simulovať zmeny svetových cien primárnych potravín v rozličných výškach.

Abstract:

The Slovak economy belongs to a small, open, fast-growing economy, in which the main trend of growth is the foreign demand and the development not only of the economic situation of our business partners. Other factors of growth, such as, household demand or government demand, cannot influence the growth of the Slovak economy in the long-run, and so significantly as foreign demand. Therefore, it is necessary to map out the potential

risks and external threats that can greatly influence the Slovak economy. Some current external risks are clearly defined (Obadi et al., 2017). Other, mostly hidden, are very difficult to identify or, if not, should not significantly affect Slovakia.

This analysis will simulate the impacts of selected risks on the Slovak economy using the model of the Computable General Equilibrium model (CGE model). In particular, the analysis will focus on the risk of a decrease in the world steel price that may occur due to the planned increase in tariffs on imports of steel to the US up to 30%. As a result, competition in the rest of the world will increase, and world steel prices are likely to fall. With the help of the CGE model, several alternative scenarios will be created to simulate the potential development and impacts of this measure on the Slovak economy. Another major risk for the Slovak economy is the likely rise in oil prices in the world. After long-term stagnation in oil prices, several analysts expect the growth of this commodity in the short to medium term. Even in this case, alternative scenarios will be created, which will lead to different increases in world oil prices. Oil as one of the major commodities in the economy has an irreplaceable role in the production process. Every move in its prices has a major impact on the individual sectors of the economy as well as on the economy as a whole. The last analysed simulation of potential external risk will be the reduction of foreign demand for Slovak goods and services. The Slovak economy, as a very small, open economy is very sensitive to reducing exports more than larger economies. The latest external risk to be addressed will be the rise in the price of basic foods, mainly due to increasing protectionism, increased costs in this sector (mainly due to climate change) and rising food gaps across the whole of Europe. There will be several scenarios that will simulate changes in world prices for primary food at varying heights.

Kľúčové slová: *model všeobecne vypočítateľnej rovnováhy, matica spoločenského účtovníctva, vonkajšie riziká*

Key words: *computable general equilibrium model, social accounting matrix, external risk*

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený grantmi APVV-16-0630 a VEGA 2/0135/17.

Návrh dynamizácie mikrosimulačného modelu SIM-TASK a možnosti jeho aplikácie scenárov

Design of dynamization of the SIM-TASK microsimulation model and its application of scenarios

Tomáš Miklošovič, Miroslav Štefánik

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

tomas.miklosovic@savba.sk, miroslav.stefanik@savba.sk

Abstrakt:

Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, pre potreby prebiehajúceho APVV projektu, poskytla mikrosimulačný model SIMTASK. SIMTASK bol vyvinutý za účelom simulovania dopadov zmien daňovo odvodového systému. Poskytnutá verzia modelu SIMTASK funguje v statickom prostredí. Dokáže kvantifikovať okamžitý dopad legislatívnej zmeny na štátny rozpočet, ako aj rozdelenie príjmov slovenských domácností v rámci jedného časového obdobia.

V rámci prebiehajúceho projektu APVV-14-0324 "Riešenie spoločenských výziev v oblasti tvorby politiky trhu práce založenej na vedeckých informáciách" sme sa pokúsili navrhnúť jeden z možných spôsobov dynamizácie modelu SIMTASK implementovaním dodatočných funkcií simulujúcich demografické procesy, ako aj rozhodovanie sa jednotlivcov o nadobúdanie vzdelania, či ich ekonomickej aktivity. Ide o funkcie pôvodne definované v rámci modelu VZAM vyvíjanom na EÚ SAV. Výsledkom tejto aktivity by mala byť kombinácia modelov SIMTASK a VZAM. Programátorské práce na dynamizácii stále prebiehajú, napriek tomu však máme k dispozícii prvú verziu tejto kombinácie modelov.

Funkcionalitu prvej verzie modelu si ukážeme v rámci prezentácie scenárov zmien v materskej a rodičovskej dávke. Konkrétne budeme simulovať dopad zvýšenia rodičovskej a materskej dávky. Výsledky simulácii budeme sledovať na indikátoroch dopadu legislatívnej zmeny na verejné financie (udržateľnosť) a rozdelenie príjmov domácností (adekvátnosť). Porovnáme si výsledky kvantifikácie v statickom prostredí (SIMTASK), ako aj v dynamickom prostredí umožňujúcom simulovať dopad legislatívnej zmeny pri meniacej sa pôrodnosti, spôsobenej exogénnymi faktormi ako aj v dôsledku behaviorálnej reakcie na zvýšenie disponibilného príjmu domácností počas obdobia materskej a rodičovskej dovolenky.

Abstract:

The Council for Budget Responsibility has provided the SIMTASK microsimulation mode, for the needs of the ongoing APVV project. SIMTASK was developed to simulate the effects of changes to the tax-based levy system. The provided version of the SIMTASK works in a static environment. It is able to quantify the immediate impact of the legislative change on the state budget as well as the distribution of income of Slovak households within one time period.

As part of the ongoing APVV-14-0324 project "Addressing social challenges related to the design of evidence-based labour market policies", we have attempted to design one of the possible ways of dynamiting the SIMTASK model by implementing additional demographic simulation functions as well as deciding individuals to acquire education or their economic activity. These are features originally defined within the VZAM model developed in the IER SAS. The result of this activity should be a combination of SIMTASK and VZAM models.

Programming work on dynamics is still going on, yet we have the first version of this combination of models available.

We will show the functionality of the first version of the model in the scenario of changes in maternal and parental benefits. In particular, we will simulate the impact of increasing parental and maternity benefits. We will monitor the results of the simulation on the indicators of the impact of the legislative change on the public finances (sustainability) and the breakdown of household incomes (adequacy). We compare SIMTASK quantification results as well as a dynamic environment to simulate the impact of legislative change on changing birth rates caused by exogenous factors as well as a behavioural response to increase household disposable income during parental and parental leave.

Kľúčové slová: *mikrosimulačný model, SIM-TASK, demografické procesy, Rada pre rozpočtovú zodpovednosť*

Key words: *microsimulation model, SIM-TASK, demographic processes, Council for Budget Responsibility*

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený grantmi APVV-14-0324 a VEGA 2/0182/17.

Model pre predpovedanie kríz na základe postupu pri makroekonomických nerovnováhach v podmienkach Slovenska A Model for Predicting Crises on the Basis of the Macroeconomic Imbalance Procedure in the Conditions of Slovakia

Filip Ostrihoň

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

filip.ostrihon@savba.sk

Abstrakt:

Príspevok replikuje predchádzajúci výskum krajín EÚ, v rámci ktorého bol analyzovaný lineárny pravdepodobnostný model, ktorý bol zostrojený na základe hlavných ukazovateľov používaných v rámci postupu pri makroekonomických nerovnováhach, na údajoch pre Slovenskú republiku. Model bol v príspevku odhadnutý na základe štvrtročných časových radov pre Slovensko, opisujúcich obdobie 2007 Q1 – 2014 Q3. V dôsledku malého počtu pozorovaní a veľkého počtu vysvetľujúcich premenných bola pozornosť príspevku sústredená na aplikáciu blokového bootstrapu. Nezávislosť pozorovaní bola v rámci príspevku riešená prostredníctvom identifikácie SARMA štruktúry reziduálov a aplikácie zovšeobecnenej metódy najmenších štvorcov, ktorá zohľadňovala prítomnosť autokorelácie. Príspevok taktiež replikuje prístup k otázke multikolinearity vysokého stupňa. Predbežnými zisteniami príspevku sú nerealisticky vysoké predikčné schopnosti odhadnutého modelu v podmienkach Slovenska oproti prípadu pre krajiny EÚ, výrazné efekty multikolinearity a autokorelácie, ako aj nutnosť overenia stability parametrov po vykonaní bootstrapu.

Abstract:

The paper replicates previous research of EU countries, regarding analysis of linear probability model, which was constructed on the basis of the headline indicators used within the Macroeconomic Imbalance Procedure, on the data for Slovakia. The model was estimated on quarterly time series for Slovakia, which describe the period 2007 Q1 – 2014 Q3. The attention of the paper was shifted towards the application of block bootstrap because of small number of observations and large number of explanatory variables. The independence of observations was within the paper handled through the identification of SARMA structure of residuals and the application of generalized least squares which accounts for presence of autocorrelation. The paper also replicates the approach towards the issue of multicollinearity of high degree. Preliminary findings point out unrealistically high prediction ability of the model estimated for conditions of Slovakia in comparison to the case of EU countries, substantial effects of multicollinearity and autocorrelation, as well as the necessity of stability tests for parameters obtained after the bootstrapping.

Kľúčové slová: postup pri makroekonomických nerovnováhach, LPM, štvrtročné dáta, blokový bootstrap

Key words: macroeconomic imbalance procedure, LPM, quarterly data, block bootstrap

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený Vedeckou grantovou agentúrou na základe projektu VEGA 2/0158/18 „Predpovedanie ekonomických a finančných kríz po recesii v Európskej únii“

ESSPROS – plánovaný rozvoj štatistického systému, aktuálne výstupy

ESSPROS – planned development of the statistical system, current outputs

Alexandra Petrášová

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Statistical Office of the Slovak Republic
alexandra.petrasova@statistics.sk

Abstrakt:

Cieľom prezentácie je poskytnúť informácie o pripravovanom rozvoji Európskeho integrovaného systému štatistik sociálnej ochrany (metodika ESSPROS) a poskytnúť analýzy dostupných medzinárodne porovnateľných údajov v členských štátoch EÚ a časové rady hlavných ukazovateľov za SR

Abstract:

The aim of the presentation is to provide information on the forthcoming development of the European Integrated System of Social Protection Statistics (ESSPROS methodology) and to present analyses of available internationally comparable data in the EU Member States and time series of key indicators for the Slovak Republic.

Kľúčové slová: *včasné odhady hlavných ukazovateľov sociálnej ochrany, prepojenie štatistických systémov ESSPROS a národných účtov (ESA2010), tiež EU SILC, SHA, MISSOC, COFOG klasifikácia*

Key words: *early estimates for ESSPROS main indicators, linking ESSPROS with National Accounts (ESA2010), also EU SILC, SHA, MISSOC; COFOG classification.*

Konštrukcia regionálnych input-output tabuliek v podmienkach SR Creating regional input-output tables for Slovakia

Marek Radvanský, Ivan Lichner

Ekonomický ústav SAV

Institute of Economic Research SAS

marek.radvansky@savba.sk, ivan.lichner@savba.sk

Abstrakt:

V tomto príspevku sme sa zamerali na detailný popis a diskusiu metodiky tvorby regionálnych input-output tabuliek pre Slovenskú republiku v členení na úrovni NUTS 3 regiónov (VÚC). Pričom základ pre regionalizáciu tvorí národná input-output tabuľka za rok 2010, ako dodatočné zdroje informácií poslúžili regionálne národné účty a tabuľka dodávok pre rok 2010. Aplikovaná metodológia nadväzuje na práce Többena a Kronenberga, pričom ide o použitie upravenej metódy CHARM, s viacerými modifikáciami danými dostupnosťou niektorých údajov na regionálnej úrovni pre Slovenskú republiku. Na záver autori poukázali na problematiku nedostatkov v regionálnej štatistike SR a potrebu dodatočného výskumu v niektorých oblastiach pre zavŕšenie snahy o vytvorenie robustného systému regionálnych input-output tabuliek pre SR.

Abstract:

This work focuses on presentation of detailed methodology of regional input-output tables creation in Slovak conditions on the level of NUTS 3 regions. Regionalization results were based on the national symmetric input-output table for year 2010, and as additional datasources, regional national accounts and supply table were utilized. Applied methodological approach is based on the work of Többen and Kronenberg, namely application of modified CHARM method, with various adjustments resulting from regional data availability for Slovak republic. Authors discussed the problems of regional data creation in Slovakia and pointed out to the needs in the certain areas of research to create a robust multi regional input-output tables system for Slovakia.

Kľúčové slová: *input-output tabuľky, regionálna štatistika, regionálna politika*

Key words: *input-output tables, regional statistics, regional policy*

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený Vedeckou grantovou agentúrou na základe projektu VEGA 2/0135/17 „Modelovanie a analýza možností znižovania regionálnych rozdielov v SR prostredníctvom verejných politík“.

Miera zamestnanosti v SR a ČR a jej regionálne aspekty

The employment rate in the Slovak Republic and the Czech Republic and its regional aspects

Iveta Stankovičová

Ekonomický ústav SAV & Univerzita Komenského Bratislava, Fakulta managementu
Institute of Economic Research SAS & Comenius University Bratislava, Faculty of
management

iveta.stankovicova@fm.uniba.sk

Abstrakt:

Počet pracujúcich v krajine je považovaný za jeden z najdôležitejších ekonomických ukazovateľov, ktorý je úzko naviazaný na ostatné. Je často cieľom politických stratégií a pri dosahovaní pozitívnych hodnôt aj často využívaným marketingovým nástrojom vládnych strán. Miera zamestnanosti v SR, ČR ako aj v Európskej únii rastie od roku 2013. Kvantitatívne údaje však majú svoje obmedzenia v tom, že nevyjadrujú kvalitatívne charakteristiky meraného javu. Cieľom príspevku bude podrobnejšie analyzovať rast miery zamestnanosti prostredníctvom súvisiacich ukazovateľov a mier a posúdiť, nakoľko je rast zamestnanosti v SR a ČR inteligentný, udržateľný a inkluzívny (t.j. ciele Stratégie Európa 2020). Mieru zamestnanosti Stratégia 2020 definovala ako podiel počtu zamestnaných obyvateľov vo veku 20 až 64 na celkovej populácii z rovnakej vekovej skupiny. Stratégia 2020 si dala za cieľ dosiahnuť mieru zamestnanosti obyvateľov vo vekovej skupine 20 až 64 rokov na úrovni 75% do roku 2020. Národný cieľ v ČR je tiež 75% a v SR je trochu nižší, 72%.

Miera zamestnanosti však stále necháva mnohé nevytvorené. Nie je z nej jasné, aká je miera zamestnanosti naprieč rôznymi skupinami obyvateľstva a či je rovnaká aj v rôznych regiónoch. Tieto údaje sú však kľúčové na posúdenie, či rast zamestnanosti, ktorý práve zaznamenávame, napĺňa tri hlavné priority Stratégie 2020. Či ide o rast založený na znalostiach a inováciách; podporujúci ekologickejšie a konkurencieschopnejšie hospodárstvo a prispievajúci k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Abstract:

The number of workers in the country is considered to be one of the most important economic indicators that is closely linked to others. It is often the goal of political strategies and the achievement of positive values by the often used as marketing tool of governmental parties. Employment rates have been increasing since 2013 in SR, CR and in EU countries too. However, quantitative data have their limitations in not expressing the qualitative characteristics of the measured phenomenon. The aim of the contribution will be to analyse in more detail the growth of employment rates through related indicators and peers, and to assess how sustainable employment growth in the Slovak Republic and the Czech Republic is intelligent, sustainable and inclusive (i.e. the objectives of the Strategy 2020). Employment rate in the Strategy of Europe 2020 was defined as the share of the number of employed people aged 20 to 64 in the total population of the same age group. The Strategy 2020 aims to achieve the employment rate of the population aged 20-64 at level 75% by 2020. The national target in the Czech Republic is also 75% and in the Slovak Republic slightly lower, 72%.

However, the employment rate still leaves many unwelcome ones. It is not clear how the employment rate is across different population groups and whether it is the same in different

regions. These figures, however, are crucial to assessing whether the growth of employment rate we are currently seeing is in line with the three main priorities of the Strategy 2020. Growth based on knowledge and innovation; promoting a greener and more competitive economy and contributing to economic, social and territorial cohesion?

Kľúčové slová: miera zamestnanosti, veková skupina 20-64 rokov, Slovenská republika, Česká republika, regióny, Stratégia 2020

Key words: employment rate, age group 20-64, Slovak Republic, Czech Republic, regions, Strategy 2020

PodĎakovanie

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-16-0630.

Kam zmizli chyby a omyly v platobných bilanciách? Where Did the Net Errors and Omissions Disappear?

Mária Širaňová^{1,2}, Menbere Workie Tiruneh^{1,3}, Boris Fišera²

Ekonomický Ústav SAV¹, Ekonomická univerzita v Bratislave², Webster Private University, Viedeň³
Institute of Economic Research SAS¹, University of Economics in Bratislava², Webster Private
University, Wien³
menbere.workie@savba.sk, maria.siranova@savba.sk

Abstrakt:

Problém nelegitímneho toku kapitálu bolo v popredí vedeckého výskumu predovšetkým v kontexte rozvojových krajín. V dôsledku toho je výskum v tejto oblasti zameriavajúci sa na rozvinuté krajiny nedostatočný a analýza priestorového aspektu týchto tokoch v súčasnosti absentuje. V tomto príspevku využívame metódu štandardného odhadu veľkosti nelegálnych kapitálových tokov pre členské štáty EÚ, ktoré boli k dispozícii počas obdobia 2004 - 2014, s cieľom modelovať priestorové prepojenia kapitálových tokov pomocou sieťovej analýzy. Použité časové obdobie zachytáva globálnu hospodársku krízu s potenciálne zvýšeným výskytom nezákonných kapitálových tokov. Použitím rôznych špecifikácií pre priestorovo váženú maticu (geografická vzdialenosť, ekonomická vzdialenosť založená na zahraničnej expozícii prostredníctvom priamych zahraničných investícií a portfóliových investícií, dlhodobý úrokový diferencál) testujeme prítomnosť priestorovej závislosti. Na odhad existencie bilaterálnych prepojení v rámci členských krajín EU a vybraných ostatných európskych krajín využívame koncept Grangerovej kauzality s časovými posunmi. Determinanty tvorby prepojenia v matici nelegitímneho toku kapitálu sú odhadované pomocou prierezovej metódy najmenších štvorcov.

Abstract:

The problem of illicit capital flow has been at the forefront of scientific research, especially in the context of developing countries. Consequently, research in this area focusing on developed countries is scarce and the analysis of spatial dimension of these flows is currently absent. In this paper, we use a standard estimates of illicit capital flows for the EU Member States available during the period 2004-2014 to model spatial interconnections of capital flows by network analysis. The time period used covers the global economic crisis with a potentially increased incidence of illicit capital flows. Using the different spatial-weighted matrix specifications (geographical distance, economic distance based on foreign exposures through foreign direct investment and portfolio investment, long-term interest rate differential) we test the presence of spatial dependence. To estimate the existence of bilateral links within EU member states and selected other European countries, we use the Granger causality for rolling window estimates. The OLS method is applied to analyse determinants of nodes creation in the illicit capital flows network.

Kľúčové slová: nelegitímny tok kapitálu, únik kapitálu, Grangerova kauzalita, sieť nelegitímnych tokov kapitálu

Key words: illicit capital flows, capital flight, Granger causality, illicit capital flows network

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený grantovou agentúrou APVV na základe projektu APVV-15-0666 „Únik kapitálu a jeho dôsledky pre slovenskú ekonomiku“.

Meranie efektu úniku kapitálu na ekonomický rast Estimating the effect of capital flight on economic growth

Menbere Workie Tiruneh^{1,2}, Mária Širaňová^{1,3}, Filip Ostrihoň¹

Ekonomický Ústav SAV¹, Webster Private University, Viedeň², Ekonomická univerzita v Bratislave³
Institute of Economic Research SAS¹, Webster Private University, Wien², University of Economics in Bratislava³

menbere.workie@savba.sk, maria.siranova@savba.sk, filip.ostrihon@savba.sk

Abstrakt:

Zatiaľ čo v rozvojových krajinách existuje širší súbor empirickej literatúry týkajúcej sa prepojenia medzi ekonomickým rastom meraným prostredníctvom HDP na obyvateľa a únikom kapitálu, štúdie o odhadovaní veľkosti úniku kapitálu a jeho vplyvu na hospodársky rast vyspelých krajín sú absentujúce. V tomto príspevku odhadujeme výšku úniku kapitálu pomocou údajov platobnej bilancie pre členské štáty EÚ v období rokov 1995-2014. Časové obdobie zachytáva obdobie globálnej hospodárskej krízy potenciálne podmieňujúce výskyt nelegitímnych kapitálových tokov rezidentov. Výsledky výskumu poukazujú na to, že veľkosť úniku kapitálu bola vyššia počas prvých rokov svetovej finančnej krízy. Na základe odhadu pomocou modelu podmienenej konvergenencie rastu s využitím panelových údajov sa javí, že v menej rozvinutých členských štátoch EÚ existoval štatisticky významný a negatívny vzťah medzi únikom kapitálu a ich hospodárskym rastom. Výsledky sú tak v súlade s podobnými štúdiami opierajúcich sa o skúsenosti iných rozvíjajúcich sa ekonomík v posledných desaťročiach.

Abstract:

While there exist a relatively broad empirical literature on the link between economic growth measured by GDP per capita and capital flight in the context of developing countries, research on estimating the magnitude of capital flight and its impact on economic growth of developed countries is absent. In this paper, we estimate the value of capital flight using balance of payments data for EU members in the period 1995-2014. The time period captures the period of the global economic crisis potentially conducive to the occurrence of illegitimate capital flows. The results show that the size of the capital flight was higher during the first years of the global financial crisis. Using the conditional growth convergence model with panel data, our findings suggest that in the less developed EU Member States there was a statistically significant and negative relationship between capital flight and its economic growth. The results are consistent with similar studies relying on the experience of other emerging economies in recent decades.

Kľúčové slová: nelegitímny tok kapitálu, únik kapitálu, ekonomický rast, ekonomická konvergenca

Key words: illicit capital flows, capital flight, economic growth, economic convergence

PodĎakovanie

Tento výskum bol podporený grantovou agentúrou APVV na základe projektu APVV-15-0666 „Únik kapitálu a jeho dôsledky pre slovenskú ekonomiku“.

Pripravované akcie SŠDS v nasledujúcom období

Rok 2018

27. medzinárodný seminár Výpočtová štatistika 2018	6. – 7. december 2018, Bratislava
Prehliadka prác mladých štatistikov a demografov 2018	6. december 2018, Bratislava
Analytika očami profesionálov	7. december 2018, Bratislava

Rok 2019

Nitrianske štatistické dni 2019	marec – apríl 2019, Nitra
Pohľady na ekonomiku Slovenska 2019	apríl 2019, Bratislava
33. vedecká konferencia EKOMSTAT 2019	2. - 5. jún 2019, Trenč. Teplice
17. slovenská demografická konferencia	13. -14. jún 2019, Trnava
28. medzinárodný seminár Výpočtová štatistika 2019	5. – 6. december 2019, Bratislava
Prehliadka prác mladých štatistikov a demografov 2019	5. december 2019, Bratislava
Analytika očami profesionálov	6. december 2019, Bratislava

ISBN: 978 – 80 – 88946 – 80 - 9